

وزارت دادگستری

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: قوانین - تصویب نامه - قراردادها - رویه های قضائی - اساسنامه - تصویب نامه - آیین نامه - بخشنامه و آگهیها

شماره ۸۹۲۲			چهارشنبه بیست و نهم مردادماه ۱۳۵۴			سال سی و یکم			
بهای اشتراک						بهای آگهیها			
روزنامه			نشریه قوانین		نشریه ثبت علائم و اختراعات		آگهیهای حقوقی - سناقصه - مزایده سطری ثبت شرکتها - علائم و اختراعات - دعوت مجمع عمومی سطری حصول راشت سه نوبت مقطوعا		
یکسال	ششماه	تکماه	یکسال	تکماه	یکسال	تکماه			
۸۰۰ ریال	۴۵۰ ریال	۵۰۰ ریال	۱۰۰ ریال	۲۰۰ ریال	۱۱۰ ریال	۱۰۰ ریال	۶۵ ریال	۲۰ ریال	۵۰۰ ریال

د - حریم ، قسمتی از اراضی ساحلی یا مستحدث است که یکطرف آن متصل بآب دریا یا دریاچه یا خلیج یا تالاب باشد .

ماده ۲ - عرض اراضی ساحلی و مستحدث و حریم منابع مندرج در این قانون بشرح زیر تعیین میشود :

الف - عرض اراضی مستحدث دریای خزر خط ترازیمت بارتفاع یکصد و پنجاه سانتیمتر از سطح آب در آخرین نقطه پیشرفت آب دریا در سال ۱۳۴۲ ولی در قاطی که این خط بجاوه سراسری عمومی ساحلی فعلی برخورد میکند حد اراضی مستحدث جاده مزبور است .

ب - عرض اراضی ساحلی خلیج فارس و دریای عمان دو کیلومتر از آخرین حد پیشرفت آب دریا بالاترین نقطه مد خواهد بود .

ج - عرض اراضی ساحلی دریاچه رضاییه یک هزار متر از آخرین حد پیشرفت آب در سال ۱۳۵۳ میباشد ، لجنزارهای متصل باین عرض و نمکزارها تا آخرین حد آنها جزو اراضی ساحلی مزبور محسوب است .

د - عرض حریم دریای خزر شصت متر از آخرین نقطه پیشرفتی آب در سال ۱۳۴۲ و عرض حریم دریاچه رضاییه شصت متر از آخرین نقطه پیشرفتی آب در سال ۱۳۵۳ و عرض حریم خلیج فارس و دریای عمان شصت متر از آخرین نقطه مد میباشد .

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است حداکثر ظرف پنج سال از تاریخ تصویب این قانون حدود آن قسمت از حریم و اراضی مستحدث دریای خزر را که تاکنون علامت گذاری نشده و نیز حریم و اراضی ساحلی خلیج فارس و دریای عمان و دریاچه رضاییه را شناسائی و نقشه برداری و بانصب علامت مشخص نماید ، این حد پس از تشخیص از لحاظ حریم با اراضی مستحدث یا ساحلی قطعی است ، اراضی مستحدثی که بعد از تصویب این قانون ایجاد میشود بعرض حریم مذکور اضافه خواهد شد .

هزینه انجام کار براساس طرحی که از طرف سازمان جنگلها و مراتع کشور تهیه و به سازمان برنامه و بودجه پیشنهاد میشود توسط سازمان برنامه و بودجه تأمین و از محل اعتبارات مربوطه تأدیه خواهد شد .

تبصره ۲ - عرض حریم و حدود اراضی مستحدث سایر دریاچه ها و تالابهای کشور و مدت لازم برای نصب علامت مشخصه آنها بنابه پیشنهاد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و تصویب هیئت وزیران تعیین میشود .

ماده ۳ - کلیه اراضی مستحدث کشور متعلق بدولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنها را ندارند و در صورتیکه نسبت با اراضی مذکور درخواست ثبت شده باشد آن درخواست باطل و ادارات ثبت متعلق مکلفند تقاضای ثبت

قوانین و مقررات عمومی

شماره ۱۳۵۴ر۵۰۲۰

شماره ۱۲۱۴۰

وزارت کشاورزی و منابع طبیعی

فرمان همایونی دائر بر اجرای قانون اراضی مستحدث و ساحلی و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلا ابلاغ میگردد :

ب تأییدات خداوند متعال

محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاهی ایران

علی محمد مبارک بهایونی

نظر مجلس است و منقسم قانون اساسی مقرر میداریم

ماده اول - قانون اراضی مستحدث و ساحلی که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و بیست این فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود .

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند .

تاریخ ششم مردادماه ۱۳۵۴ شمسی .

شماره ۵ - ۲۰۰ مورخ ۱۳۵۴ر۵۰۲۰ دفتر مخصوص شاهنشاهی .

قانون اراضی مستحدث و ساحلی

ماده ۱ - اصطلاحات مندرج در این قانون بشرح زیر تعریف و توصیف میشوند :

الف - اراضی مستحدث عبارتست از زمینهایی که در نتیجه پائین رفتن سطح آب یا هر نوع جریان آب در کرانه های دریا و دریاچه ها و جزایر یا در نتیجه پائین رفتن آب یا خشک شدن تالابها ظاهر و ایجاد میشوند .

ب - اراضی ساحلی ، پهنه ای است با عرض مشخص از اراضی مجاور دریا و دریاچه ها یا خلیج که حداقل از یک سو بکنار دریا یا دریاچه یا خلیج متصل باشد .

ج - تالاب ، اعم است از بر داب ، باتلاق یا آب بندان طبیعی که سطح آن در حداکثر ارتفاع آب از پنج هکتار کمتر نباشد .

و حفرچاه و ایجاد حصار و نصب سیم خاردار و اسلالم اعیان محسوب نمیشوند، تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در این مورد قطعی است.

ماده ۷- حریم منابع مندرج در ماده ۲ قابل تملک و تصرف خصوصی نیست و لایحه تصویب این قبیل اراضی، اسناد مالکیت گرفته باشند، ولی استفاده از حریم مزبور برای ایجاد تأسیسات ضروری دولتی که جنبه اختصاصی نداشته باشد با رعایت مقررات آئیننامه اجرایی این قانون و تصویب هیئت وزیران مجاز میباشد.

تبصره - ایجاد اسکله برای دسترسی بدریا بمنظور استفاده از تأسیسات تفریحی ساحلی یا تعمیرگاههای دریائی متعلق به بخش خصوصی براساس طرحی که برحسب مورد توسط وزارت اطلاعات و جهانگردی یا وزارت راه و ترابری پیشنهاد و تصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میسرند با اخذ اجازهها مجاز میباشد.

ماده ۸- وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است تأسیساتی را که در حریم یا داخل دریا یا دریاچهها ایجاد شده است به ترتیبی که در ماده ۱۲ این قانون مقرر شده خریداری نماید و تا زمانیکه خریداری نشده است از متصرفین حق الارض دریافت کند.

مبدأ محاسبه و مطالبه حق الارض ۱۳۴۲۷۱۳۱۳ میباشد مگر اینکه تأسیسات بعد از تاریخ مذکور احداث شده باشد که در این صورت تاریخ ایجاد تأسیسات مبدأ مطالبه حق الارض خواهد بود.

سازمانهای دولتی از لحاظ پرداخت حق الارض مشمول این ماده نیستند بمنظور تأسیسات در این ماده هر نوع ساختمان یا اسکله یا توقفگاه و یا گردشگاههای دریائی و یا خطوط لوله برای بردن آب از دریا میباشد، اجازه مندرج در این ماده مانع مراجعه سازمان جنگلها و مراتع کشور به مراجع قضائی جهت تحصیل حکم خلع ید و قلع بنای اشخاص در حریم نیست.

ماده ۹- وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است اراضی مستحدث ساحلی متعلق بدولت را بفروشد یا اجازه دهد یا با سایر اراضی و تأسیسات معاوضه نماید، تعیین ضوابط و شرایط فروش و اجازه و معاوضه و بهره‌وری از اراضی مزبور در آئیننامه اجرایی این قانون تعیین میگردد.

تبصره - مالکانی که اراضی مستحدث و ساحلی بین اراضی آنها و حریم دریا قرار گرفته در صورت تساوی شرایط برای خرید یا اجازه یا معاوضه حق تقدم دارند، در این قبیل موارد وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مراتب را به آنها ابلاغ و در روزنامه کثیرالانتشار آگهی مینماید استفاده از این حق تقدم در طول یک ماه از تاریخ صدور آگهی یا اخطار خواهد بود.

ماده ۱۰- دولت مکلف است از نزدیکترین جاده اصلی بدریای خزر راههای فرعی عبور و مرور تا حریم دریا در سطحهای مناسب ایجاد نماید، فاصله راههای فرعی از یکدیگر نباید از شش کیلو متر بیشتر و عرض آنها از ۹ متر کمتر باشد، در صورتیکه برای احداث راههای مزبور استفاده از اراضی سلکی اشخاص ضرورت داشته باشد و یا احتیاج به تخریب ساختمان یا تصرف قسمتی از باغات یا اراضی سزرعی پیدا شود دولت میتواند با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام نماید.

ماده ۱۱- هر کس بقصد تصرف باراضی مستحدث و ساحلی متعلق بدولت و حریم دریا و دریاچهها و تالابهای کشور تجاوز کند و یا اراضی مزبور را با برداشت شن و ساسه و خاک و سنگ تخریب نماید به حبس جنجهای تا سه سال و خلع ید محکوم خواهد شد. وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است بمحض اطلاع بوسیله گارد جنگل و ماسورین خود رفع تجاوز کند و مراتب را برای رسیدگی بموضوع و تعقیب کیفری کتباً بدادسرای محل اعلام نماید. اعیانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شود بحکم دادگاه جزائی برفع دولت ضبط یا قلع بنا خواهد شد.

ماده ۱۲- تعیین حق الارض و بهای عرصه و اعیان و میزان اجازه بها و ارزیابی عوض و معوض با رعایت نرخ عادلانه روز و جلب نظر کارشناس رسمی دادگستری بمعهده سازمان جنگلها و مراتع کشور میباشد.

اشخاصی که بشخص سازمان جنگلها و مراتع نسبت بموارد فوق معترض باشند میتوانند اعتراضیه و مذاکره خود را حداکثر ظرف یکماه از تاریخ آگهی در یکی از روزنامههای کثیرالانتشار مرکز یا ابلاغ کتبی سازمان به مرجع مندرج در آگهی یا ابلاغ تسلیم نمایند. اعتراضات واصله وسیله هیئت مرکب از وزیر

اراضی مزبور را از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی یا سایر سازمانهای دولتی که در آنها تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرند.

تبصره ۱- اراضی مستحدث دریای خزر که از طرف اشخاص تقاضای ثبت شده و تا تاریخ ۲۷۷۱۳۱۳ (موضوع تصویبنامه شماره ۴۱۷۲۰ - ۴۲۷۱۳) ملک بنام آنها دودفتر اسلاک ثبت رسیده و یا حکم قطعی مالکیت برفع اشخاص تا تاریخ مذکور صادر شده باشد از مقررات این ماده مستثنی است.

تبصره ۲- تبصره بند ۹ ماده یک قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مستحراً مربوط به دریای خزر بوده و کماکان قابل اجرا است.

ماده ۴- کلیه اراضی ساحلی دریای عمان و خلیج فارس و دریاچه رضاییه که تا تاریخ تصویب این قانون بنام اشخاص در دفتر اسلاک به ثبت نرسیده باشد متعلق بدولت است و اشخاص حق تقاضای ثبت آنرا ندارند و در صورتیکه نسبت باراضی مزبور تقاضای ثبت شده ولی منجر به ثبت ملک بنام متقاضی در دفتر اسلاک نشده باشد تقاضای ثبت باطل است و اداره ثبت محل مکلف است تقاضای ثبت اراضی مزبور را از وزارت کشاورزی و منابع طبیعی و سایر سازمانهای دولتی که در این اراضی تصرفاتی دارند با تأیید وزارت کشاورزی و منابع طبیعی بپذیرد.

تبصره ۱- مستثنیات این ماده که بهر حال خارج از حریم میباشد بشرح زیر است:

الف - اراضی واقع در محدوده قانونی شهرها در تاریخ تصویب این قانون.
ب - عرصه اعیان احداث شده و اراضی سزرعی و آبش و باغات و نخلستانها و قلمستانها که تا تاریخ تصویب این قانون احداث شده میزان آبش طبق عرف محل و بهر صورت از دوبرابر زمین تحت کشت تجاوز نخواهد کرد.

ج - محاط ساختمانهایی که در اراضی موضوع بند ب این تبصره قرار دارند حداکثر تالاست برابر سطح زیر بنای آنها مشروط بر آن که مساحت آن از ۳۰۰ متر مربع بیشتر نبوده و در حریم دریا و دریاچه یا خلیج نیز واقع نباشد.

تبصره ۲- تشخیص سبببیت مندرج در بندهای فوق بمعهده سازمان جنگلها و مراتع کشور بوده و نظریه سازمان در این مورد قطعی است.

ماده ۵- در صورتیکه اراضی مذکور در ماده ۴ این قانون که با رعایت شرایط مقرر در آن ماده در دفتر اسلاک بنام اشخاص ثبت شده باشد بشخص هیئت وزیران مورد نیاز طرحهای عمومی کشور باشد آن اراضی بتصرف طرح مربوطه درخواهد آمد و هرگاه مقدار زمین در یک سالکیت کمتر از ۱۰۰۰ متر مربع نباشد بهای عادلانه آن طبق قانون برنامه بودجه تعیین و از محل اعتبار طرح نقداً پرداخت خواهد شد، ولی هرگاه مجموع آن در یک سالکیت از ۱۰۰۰ متر مربع بیشتر باشد سازاد بر ۱۰۰ متر مربع از نزدیکترین منابع ملی آن منطقه بمساحت مساوی به مالک و اگذاز و پاپا خواهد شد.

ماده ۶- وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مجاز است عرصه اعیان و محوطه‌های ساختمانهایی را که تا تاریخ ۳۰۷۱۳۱۳ از طرف اشخاص در اراضی مستحدث متعلق بدولت در کرانه دریای خزر ایجاد واحداث شده به صاحبان آنها اجازه دهد و یا بفروشد. بهای عرصه و اجازه بها بترتیب مذکور در ماده ۱۲ این قانون تعیین میگردد.

تبصره ۱- در صورتیکه صاحبان اعیان طرف ضرب الاجلی که از طرف وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تعیین و ابلاغ یا آگهی میشود و از سه ماه کمتر و از یکسال بیشتر نخواهد بود حاضر بخريد یا اجازه عرصه نشوند، اعیان موجود در اراضی مزبور با سپردن بهای آن بصندوق ثبت متعلق بدولت خواهد بود و سند مالکیت عرصه و اعیان بنام وزارت کشاورزی و منابع طبیعی صادر و به درخواست وزارت مذکور و با دستور دادستان محل توسط گارد جنگل و منابع طبیعی یا ماسورین انتظامی از متصرف خلع ید خواهد شد.

دادستان محل ظرف یکماه از تاریخ وصول تقاضای وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت بموضوع دستور صادر مینماید و این دستور قطعی است. از تاریخ سپردن بهای اعیان توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تا تاریخ خلع ید از عرصه و اعیان ماهانه معادل یک درصد مجموع بهای عرصه و اعیان از متصرف حق الارض وصول خواهد گردید.

تبصره ۲- منظور از اعیان در این قانون ساختمان یا تأسیسات یا باغ سیوه یا بیشه دست کاشت و قلمستان میباشد. چپر، آلونک، کپر و صرف دیوار کشی

تبدیل این قبیل مراتع بمنظور استفاده دیگر منحصراً بر اساس طرحی که بتصویب وزارت کشاورزی و منابع طبیعی میرسد مجاز خواهد بود.

در صورتیکه این قبیل مراتع به تشخیص هیأت نظارت مذکور در بند ۳ قانون اصلاح فصل پنجم و پاره‌ای از مواد قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع مصوب خردادماه ۱۳۵۴ کلاً یا جزاً تبدیل شود مراتع مورد بحث به دولت تعلق خواهد گرفت و طبق نظریه هیأت نظارت فوق سند مالکیت صادر قبلی باطل میگردد.

قانون فوق مشتمل بر یک ماده پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۴/۴/۲۳ در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و چهار شمسى بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست‌وزیر است.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست‌وزیر - هادی هدایتی

۱۳۵۴/۵/۲۰

شماره ۱۲۱۳۸

سازمان حفاظت محیط زیست

فرمان همایونی دائر بر اجرای آئین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا و آئین‌نامه مزبور که بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

بأیاد خداوند متعال

محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر بآل بیت و هفتم تتم قانون اساسی تشریف داریم

ماده اول - آئین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا که بتصویب کمیسیونهای مربوط مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و پیوست این فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

تاریخ هفتم مرداد ماه ۱۳۵۴ شمسی.

شماره ۴ - ۲۰۰ مورخ ۱۳۵۴/۵/۲۳ دفتر مخصوص شاهنشاهی.

آئین‌نامه جلوگیری از آلودگی هوا

فصل اول - تعاریف

ماده ۱ - از نظر این آئین‌نامه تعاریف کلمات و اصطلاحاتی که بکار رفته بشرح ذیل است:

۱ - مواد آلوده کننده هوا - که اختصاراً آلوده کننده نامیده میشود عبارت است از هر نوع ماده گازی، بخار، مایع و جامد یا مجموعه و ترکیبی از آنها که در هوای آزاد پخش و باعث آلودگی هوا شده و یا به آلودگی آن بیفزاید یا تولید بوهای نامطبوع کند از قبیل:

دود، دوده، ذرات معلق، ذرات رسوب کننده، اکسیدهای گوگرد، اکسیدهای ازت، اکسیدهای کربن، اکسید کننده‌ها، هیدروکربورها، اسیدها، مواد رادیواکتیو، آمونیاک.

۲ - آلودگی هوا - عبارت است از وجود یک یا چند آلوده کننده در هوای آزاد بمقدار وسعتی که کیفیت آنرا بطوریکه مضر بحال انسان و یا سایر موجودات زنده و یا گیاهان و یا آثار و ابنیه باشد تغییر دهد.

۳ - هوای آزاد - عبارت است از جو طبیعی زمین و شامل هوای داخل یک محدوده سرپوشیده نمیشد.

۴ - منابع مولد آلودگی - که اختصاراً منابع نامیده میشوند سه طبقه بشرح زیر تقسیم میگردد:

الف - کارخانجات و کارگاهها: عبارت است از محل مشخصی که در آن یک یا چند دستگاه و یا وسیله بمنظور تولید فرآورده‌ها یا عرضه خدمات مورد

کشاورزی و منابع طبیعی - دادستان کل رئیس سازمان ثبت یا نمایندگان آنها مورد رسیدگی و اتخاذ تصمیم قرار خواهد گرفت. تصمیم اکثریت اعضاء هیئت مزبور قطعی و لازم الاجرا خواهد بود.

نحوه اقدام و سایر موارد مربوط در آئین‌نامه این قانون تعیین و تصریح خواهد شد.

ماده ۱۳ - از تاریخ اجرای این قانون، قانون مربوط باراضی ساحلی مصوب مردادماه ۱۳۴۶ ملغی است.

ماده ۱۴ - آئین‌نامه‌های اجرایی این قانون توسط وزارت کشاورزی و منابع طبیعی تهیه و پس از تأیید هیئت مذکور در ماده ۱۲ بتصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

قانون فوق مشتمل بر چهار ماده و ده تبصره پس از تصویب مجلس سنا در جلسه روز دوشنبه ۱۳۵۴/۴/۲۳ در جلسه روز یکشنبه بیست و نهم تیرماه یکهزار و سیصد و پنجاه و چهار شمسى بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - عبدالله ریاضی

اصل فرمان همایونی و قانون در دفتر نخست‌وزیر است.

وزیر مشاور و معاون اجرایی نخست‌وزیر - هادی هدایتی

۱۳۵۴/۵/۱۹

شماره ۱۲۱۴۴

وزارت کشاورزی و منابع طبیعی

فرمان همایونی دایر بر اجرای قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع و قانون مزبور که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده است ذیلاً ابلاغ میگردد:

بأیاد خداوند متعال

محمد رضا پهلوی آریا مهر شاهنشاه ایران

محل صحنه مبارک همایونی

نظر بآل بیت و هفتم تتم قانون اساسی تشریف داریم

ماده اول - قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع که بتصویب مجلسین سنا و شورای ملی رسیده و پیوست این فرمان است بموقع اجراء گذاشته شود.

ماده دوم - هیئت دولت مأمور اجرای این قانون هستند.

تاریخ پنجم مردادماه ۱۳۵۴ شمسی.

شماره ۴ - ۲۰۰ مورخ ۱۳۵۴/۵/۲۳ دفتر مخصوص شاهنشاهی.

قانون اصلاح تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون

حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع

ماده واحد تبصره ماده ۵۵ اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع اصلاح و یک تبصره بعنوان تبصره ۲ بان اضافه میشود.

تبصره ۱ - وزارت کشاورزی و منابع طبیعی مکلف است بوسیله گارد جنگل و مأموران خود بمحض اطلاع رفع تجاوز کند و در صورتیکه تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی نسبت به منابع ملی مذکور در این ماده اخطار یا آگاهی شده باشد مراتب را بآدرسرای محل اعلام دارد دادسرا متهم را مورد تعقیب کیفری قرار میدهد مگر اینکه نسبت به تشخیص وزارت کشاورزی و منابع طبیعی در مهلت مقرر در اخطاریه یا آگاهی اعتراض شده باشد که در این صورت تعقیب کیفری متوقف و ادانه آن موقوف به حصول نتیجه اجرای کامل مقررات ماده ۹ خواهد بود.

مرور زمان تعقیب کیفری در اینگونه موارد از تاریخ صدور حکم کمیسیون موضوع ماده ۹ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع شروع میشود. اعیانی که در عرصه مورد تجاوز احداث شده یا بشود بحکم دادگاه بفتح دولت ضبط میشود.

تبصره ۲ - از تاریخ تصویب این قانون مراتعی که در اجرای ماده ۴ قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگلها و مراتع کشور جزء مستثنیات مالکین شناخته میشود باید فقط برای تعلیف دام مورد استفاده قرار بگیرد.